

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 12 frt.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . . . 3 „
Egy óra . . . . . 1 „
Egyes szám 4 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyom-
dája Nagybecskerek, Uri-
utca 276. sz., hová az
előfizetések és a lap szét-
küldésére vonatkozó felszólá-
mlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda

Nagybecskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Hieronymi Károly programja.

Nagy-Becskerek, november 26.

Az egyházpolitikai kérdés után kétségtelenül legfontosabb a közigazgatási reform kérdése a Wekerle-miniszterium kormány programjában. Ez a fontosság szembe-
tűnőleg emelkedik azon körülmény által, hogy annak a tárczának az élére, a melynek körébe a közigazgatási reform-kérdés megoldása tartozik, egy kiválóképen teremtő új erő, az állami számvevőszék elnökévé csak röviddel ezelőtt megválasztott és kinevezett Hieronymi Károly hivatott meg.

Hieronymi évtizedeken át magas államhivatalokban s egyéb nyilvános nagy és messzeható érdekeket felölelő ténykedésben működött és a hol állt, mindenütt ember volt a gáton és a hol működött, mindenütt legelső rangú organizatornak és adminisztratornak bizonyult. Hü, kipróbált szilárd tagja a szabadelvű pártnak és mint ilyen is oly mértékben megtudta nyerni még az elierzék rokonszenvét és nagyra-
becstülését is, hogy mikor az állami számvevőszék elnökévé történt megválasztása kihirdetett, mely méltóság minden cselekvő politikai tevékenységből kizárja annak birtokosát, éppen az ellenzék soraiból hangzott a képviselőházban a kiáltás: „majd elővesszük még onnan!” Már ez az eset is olyan volt, mely által az illetékes politikai tényezők emlékezete

a jövőre is a Hieronymi névhez lán-
czoltatott; az a valóban államférfias beszéd azonban, melylyel az állami számvevőszék elnökségének politikai magányába vonuló Hieronymi bucsut vett zombolyai választóitól, azt a hatást keltette, hogy a reá való emlékezés igen élénk lett. E bucsubeszédben pedig egyházpolitikai tekintetben épp oly módon nyilatkozott, a mint az a legközelebb következő kormányra nézve, a melynek oly gyors jöttére akkor még senki sem számított, a legillőbb volt és a közigazgatási reformról oly alaposan, nyíltan, szabadelvűen és e mellett engesztelkenyen s okosan szólt, hogy az új kabinet alakításával megbízott Wekerlének, midőn az oly fontos belügyminiszteri állás betöltése iránt kellett intézkednie, szükségképp erre a felvilágosodott államférfiura kelle gondolnia.

Hieronymi mint belügyminiszter a közigazgatási reform gyakorlatias, sima, áldásos keresztülvitelét jelenti. Ez a nagy mérnök kitűnően gyakorlatias tekintetével az épületet az alapozással kezdi s mindenek előtt a községet rendezi, csak azután fog a felépítményhez. Az ugynevezett közsabadsági és garancziális törvényeken ő semmiképen sem ütözködik meg, és a korona által leendő szentesítésnél a „junctim“ kérdése sem talál nála nehézségre: ő mindig és mindenütt suaviter in modo,

fortiter in re cselekszik. Tántorithatlanul a reformnak a nagy egészét tartja szem előtt, ezért nem feket nagy sulyt az egyes javaslatok sorrendjére, a részletek korábbi vagy későbbi szentesítésére.

A nemzetiségek iránt államokos elfogulatlansággal és nagy jóakarattal van Hieronymi; ha valakinek, csak neki sikerülhet a mű, a románokat is megnyerni a magyar állameszmének és lassanként elvezetni őket ahhoz a hazafias magatartáshoz, melyet már az erdélyi szászok és a szerbek elfoglalnak. Hogy ez szabadelvű, senki sem tagadhatja, épp oly kevés, hogy felette becses vivmány lenne a a magyar államra. De akkor aztán a szélsőbal sem tagadhatja többé, hogy a municipiumoknak, melyeknek egy tekintélyes részében a nemzetiségek képe: ik a lakosság többségét, állami hivatalnokok által kell igazgattatniok. Ezt a szempontot eddig nagyon kevésbé vették figyelembe. A szabadelvű nézetnek nem szabad s nem lehet maradandóan megállapodni a nemzetiségeknél, a szabadelvű Magyarország kell hogy a fennálló törvények keretében teljesen szabad mozgást, az összes honpolgárok egyenjogúságának teljes gyakorlati kihasználását engedje nekik és e szabadsággal astán az állami közigazgatásnak kell mint konzervatív ellensulynak szemben állnia.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Becskereki séták.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

A színpadon nem szeretik nálunk a drámát. Aki nem hiszi, kérdezze meg Deréki igazgatótól: Ő meg a pénztárczája majd megmondják, hogy ugy van. Hanem annál jobban szeretik az életben. Egy öngyilkosság vagy egy eljegyzés, de még jobban egy öngyilkossági kísérlet vagy egy visszament eljegyzés, — oly drámák, melyeknek szerzőivel a becskereki publikum napokig foglalkozik, melynek minden egyes szczenáját tesszül figyelemmel lesi, hol szánakozik, hol tapol, majd piszeg majd meg gunyosan mosolyog. Mikor aztán váratlanul bekövetkezik egy oly csattanós jelenet, amilyen tegnapelőtt a Ferencz-József téren lejátszódott egy rakoncztalan ujságíró és vérig sértett apa bátor fia között, akkor nem tagadjuk meg, hogy könnyen hevülő nép vagyunk s tapsolunk hangosan és lelkesen.

Sohse hittük volna, hogy ebből a Becskerekből olyan híres város lesz. Nincs az a hét, a hol innen ne táviratoznának valakit,

az igaz, hogy kellemest sohasem, de érdekést mindig. És nincs az a nap, melyen ezen érdekes dolgokból újabb részleteket ne kombinálnának, melyek a maguk regényes és néha hajmeresztő voltuknál fogva bármely rémregény író tollára volnának méltók. Így forr ez a Becskerek hetek óta, holott éveken keresztül az volt a legszenzációsabb hír, hogy X-né a tegnapi 1/2 12 órai misére egész új ruhában vonult be, mely a szakértők véleménye szerint legalább 120 frtba került. Leleplezésnek meg az volt már szörnyűség, ha elmondták, hogy az éjjel Szalárdi Bercei imádoztjának éjjeli zenét adott s ez alkalmából (a „Csak egy szép lányt” beleértve) hét darabot játszott. Hol vannak azok az idők, mikor az emberek csodálkozva rázták fejüket annak hallatára, hogy egy fiatal kompánia megívott 14 üveg pezsgőt? Ki csodálkoznék ma már azon, ha a legény megszókteti azt, a kit szeret? Ki talál abban ma már valamit, hogy tegnap azt mondtuk: „szeretlek”, holnapután pedig ugyvariasan így szólunk: Ajánlom magamat?

Ily dolgokról ma már nem lehet társaságban beszélni. Kinevetnék az embert érte. Olyan az mint mikor anyós-vicze-

ket mesél ma valaki, vagy a betegségről kesereg egy cinikus ember előtt. Becskerekből modern város lett: megunták a marhahúst meg a főséleket és kaviárra vágyódnak. Nem rossz dolog, de az ember könnyen elrontja a gyomrát. Egyik-másiknak máris megártott a kaviár. Itt van mindjárt a tegnapelőtti csattanós affaire. Nem vagyunk barátai az efféléknek, mert nem szeretnők e század végén a középkori ököljogot visszaállítani. De azért nem zárkozhatunk el annak kijelentése elől sem, hogy vannak helyzetek, mikor az ilyen összekoczcztanások elkerülhetnek. S akkor következzenek be mihamarább, mert az ilyen vihar megtisztítja a levegőt. A dologban csak egyet tudnók sajnálni: ha es a jelenet a polgárok közti jó egyetértést bontaná fel. De eat alig akarom hínni. Mert nem tudom feltételezni egy művelt embertől, hogy ebben a kérdésben felekezeti surlódást lásson. S a ki lát, az elfogultan némi a dolgot. Eddig ugy tapasztaltam, hogy tárgyilagosan bírálták meg a dolgot s ennek mindenki csak örülhet.

Bizzunk tehát abban, hogy a vihar csakugyan megtisztította a levegőt s mi egy rövid időre elfordulunk a velőtrázó szen-

Mai számunkhoz a hivatalos melléklet 211. száma van csatolva.

Az egyházpoltikai kérdések. Vassary Kolos hercegprimás, — a mint Esztergomból táviratossák — a főkáptalan összes ülésén legközelebb előterjesztést tesz az egyházpoltikai téren elfoglalt álláspontjáról. A „Pesti Napló“ a következő nagyfotosságu kijelentést hozza:

A Vatikán és Magyarország. A „Budapesti Hírlap“-nak lapunk esti lapjában is közölt ama hírével szemben, mintha a Vatikán a legellenségesebb viszonyban volna Magyarországgal s mintha a hercegprimás is utasítva lett volna az állam elleni akció szervezésére nézve, — illetékes forrásból arról értesülünk, hogy ez a hír nemcsak a valóságnak meg nem felel, hanem éppen ellenkezője az igazságnak. A hercegprimás legutóbbi Rómában időzése alatt mindazok a kérdések, melyek az egyházpoltikai téren ma szönyegen vannak megbeszéltek és azóta sem újabb utasítás nem érkezett, a minthogy nem is érkehetett, mert az utasítások formája — mint ilyen, — nem is létezik. És a mi a Vatikánban uralkodó hangulatot illeti Magyarországgal szemben, az éppen nem mondható ellenségesnek; mindazok a hírek és közlemények, melyek ennek ellenkezőjét hirdetik, tendenciósus koholmányok. A differenciák a hitelvek és kormányintézkedések közt fenforognak, de az ezekhez való ragaszkodás nem jelent ellenséges indulatot s a Vatikánban még most sem mondtak le a reményről, hogy az egyházpoltikai differenciákat a kulturharcz kitörése nélkül lesz lehetséges elintézni.

Tanárok fizetési pótléka. A király jóváhagyta azt a törvényjavaslatot, a mely szerint a tanulmányi alapból, valamint a kormány kezelése alatt álló egyéb közalapokból javadalmazott középiskolai és jogakadémiai tanárok erre a fél évre oly mértékű pótlékban fognak részesülni, mint a mily pótlékot az es évi állami költségvetés alapján az állampénztárból javadalmazott, hasonló állásban és rangban levő tanárok a tisztviselői javadalmazásról szóló javaslatban megállapított rangosztályoknak megfelelően már kaptak.

Mentelmi ügyek. A képviselőház mentelmi bizottsága Chorin Ferencz elnök-

ságiós rembirektől s inkább az idyllekkel foglalkozunk.

Hisszen van az is. Két hymenhirt olvastunk ezen a héten, bizonyságul annak, hogy még nem halt ki azon fiatal emberek száma, kik a penszós palaczkok durranását a családi tűzhely csendjével akarják felváltani.

Irigységgel vegyes sajnálattal nézi őket az agglegények tábora s lelkes beszédek hangzanak fel a családi boldogság mellett és a szabadság ellen.

Mily bolond emberek azok az agglegények! Ma reggel láttam megint, mikor felém mosolygott az első hónap ragyogó költészet. A szerelmes bizonyára arra kérte meg a levegőben kavargó hópelyheket, hogy vigye meg Neki sóhaját és üdvözlét assal a hosszátévvel, hogy hű lesz hozzá örökre. S a milyen hissékeny egy hópelyhely, hát meg is teszi.

Az agglegény pedig 9 óra felé durczásan kinéz az ablakon, konstatalja, hogy ma esett az első hó, azután ő is egy kérést intéz, de nem a hópelyhekhez, hanem így szól:

— Katicsa! a téli czipőmet.

III.

lete alatt tartott ülésén a mentelmi jog felfüggesztése iránt a képviselőházhoz intézett birói megkereséseknek hosszú sorozatát tárgyalta. E megkeresések jobbra párbajokban résztvett, vagy párbajokban segédkezett képviselők mentelmi jogának felfüggesztését kérik. Ezen a czimen a mentelmi jog felfüggesztését javasolja a bizottság Csávolszky Lajos, Szederkényi Nándor, Tisza István, Hentaller Lajos, Ábrányi Kornél, Münnich Aurél, Dániel Gábor, Atzél Béla báró, Luby Géza, Ambrózy Géza báró, Fenyvessy Ferencz, Komjáthy Béla és Sima Ferencz képviselőkre nézve. Sima Ferencz mentelmi jogának felfüggesztését javasolja a bizottság három rendbeli sajtóvétségi ügyben is, ellenben ugyanannak egy sajtórendőri ügyében, a birói megkereséshez nem lévén mellékelve a vizsgálati iratok, a mentelmi jog felfüggesztésének megtagadását ajánlja s hasonló okból ugyane javaslatot teszi Horváth Gyulának párbajügyében. Miklós Gyulának és Vikár Istvánnak becsületsértési ügyében a Olay Lajosra vonatkozólag birói ítélet végrehajtása címén a háshoz intézett megkereséseknek helyt adván, a nevezett képviselőkre nézve a mentelmi jog felfüggesztését javasolja a bizottság. E bizottsági megállapodásoknak a házban való előadásával Beöthy Lászlót bízták meg.

Belföldi hírek. A budapesti vikáriatus ügyét, — a mint a „P. N.“ értesül — végleg rendették; a vikáriusnak osztergomi kanonoki jövedelméhez a hercegprimás saját pénztárból fog hozzájárulni, úgy hogy a vikáriusnak 12,000 frt évi jövedelem van biztosítva. — Szegeden a függetlenségi párt Hermann Ottót lépteti föl gróf Tisza Lajos ellen. — Nagykőrösön 106 szavazattal 89 ellenében, polgármesternek Póka Kálmánt újból megválasztották. — Szentes város képviselőtestülete Tasnady polgármestert állásától felmentette és ellene a fegyelmi eljárást is megindította. Az erre vonatkozó határozatot Sima Ferencz indítványára hozták. — A karlocczai szerb kongresszus folytatja az új egyházi szervezet általános tárgyalását. Nikolics Fedor báró kir. biztos ma adja a harmadik estélyt, melyhez Brankovics pátriárka a püspökökkel és a kongresszus képviselőinek harmadik sorozata vannak meghíva.

HIREK.

Városi r. k. közgyűlés. Városunk képviselőtestülete e hó 28 án, hétfőn délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Ez alkalommal fog tárgyalás alá vétetni a járványbizottságnak előterjesztése, a kolerajárvány megakadályozásának céljaira szükségelt további 1000 forint tárgyában.

Kolera. A járványbizottság tegnap délután tartott ülésében elhatározta, hogy a barakkórházat bezárják, az esetleg előforduló kolerabetegeket pedig a kórházban egy külön kolera-osztályban fogják gyógykezeltetni. A bizottságot ezen elhatározásra főleg azon körülmény indította, hogy a barakkórház fentartása tetemes költségbe kerül, pedig a város által másodsor meg-szavazott összeg is már elfogyott. Daniel alispán azonban ezen javaslatot nem hagyta helyben, abból a nézetből indulván ki igen helyesen, hogy a fentjelzett eljárás által a kolera igen könnyen behurczoltatik a város központjába. A járványbizottság tehát eltért eredeti javaslatától és tovább is fentartja a barakkórházat. A költségek fedezésére pedig ismét a képviselőtestületnek fog fordulni. Mint értesülünk összesen csak ezer forintot kér, mely összeget a város bizonyára szívesen fog megszavazni, hissen igen va-

lósinnü, hogy ezzel teljesen kipszittottuk a kolérát.

A Magyar olvasókör mai felolvasásán Lauka Gusztáv ur, a mint bennünket ennek kijelentésére felkér, nem vehet részt. Ebben elhunyt régi barátja, Gyertyánffy Jánosnak mai temetése akadályozza meg.

A nagybecskerek-pancsovai vasút-építési fővállalat irodája, mely a váraljai-utca 12. szám alatt van, ma elkezdte működését. A vállalkozók tudvalevőleg Milkó Vilmos és fiai, Heitzmann György és Erdélyi Mihály Szegedről.

A kis lottót — eltörlik. Az álm-látók és vénasszonyok takarékpénztárát, a kis lutrit — komoly veszély fenyegeti! Wekerle pénzügyminiszter a költségvetés tárgyalása alkalmából a jelenlegi lottórendszer kilátásban levő eltörlésére, illetőleg a Németországban is divó u. n. osztályos-jegyrendszerre vonatkozólag is nyilatkozott. Mint a „Magyar Pénzügy“ értesül, a magyar és osztrák pénzügyminiszter között a tárgyalások idevonatkozólag már tényleg megindultak, sőt már annyira előre is haladtak, hogy immár az effektuálás módzatai megbeszélésének stádiumában vannak. Mint az idézett forrás Bécsből értesül, osztrák részről a vonatkozó műveletek a „Länderbank“-ra lesznek bízva, mely intézetnél a tervezet elkészítésén jelenleg dolgoznak, úgy, hogy azok már legközelebb az osztrák pénzügyminiszter elé terjeszthetők.

Táncmulatság. A helybeli „kereskedő ifjak egylete“, melynek táncmulatságai a mult évszakban mindig nagyszerűen sikerültek, az idei évszakot egy f. évi deczember hó 3-án a „Korona“ szálloda nagytermében megtartandó táncvizsgálommal nyitja meg. Ily bosszu szünet után ezen hír a tánczos közönségre bizonyosan csak kellemes hatást fog gyakorolni és reméljük, hogy sürü látogatásával a mulatság sikeréhez hozza fog járulni.

A zombolyai esperes beiktatása. Rezi Vilmosnak, kit a püspök nemrégén kinevezett zombolyai esperessé, beiktatása, mint Zombolyáról írják, e napokban fog megtartatni.

Esküvő. N. Kikindán csütörtökön délelőtt vezette oltárhoz, az ág.-ev. templomban Buday Dezső, a felső torontáli ármentesítő társulat mérnöke, Tabakovits Vilma kisasszonyt. Násznapok voltak, a menyasszony részéről Daniel Béla társulati igazgató, a vőlegény részéről Maurer titeli társulati osztály mérnök.

A nagy Napoleon ellensége. 108 éves ember halt el csütörtökön N. Kikindán. Lovassy Antalnak hívták. Az öreg a Napoleon elleni harczokat is végig küzdötte. Valahonnan a felvidékről szakadt Kikindára. Az utóbbi időben nagy nyomorral tengette életét; az ottani lapok gyűjtöttek is részére.

Telefon. Ismeretes olvasóink előtt, hogy Szeged, Temesvár és Arad között régebbi idő óta tervezik a telefonösszeköttetést. A miniszterium kiküldötte immár befejezte mind a három várossal a tárgyalásokat. A megállapodásokat felküldték a miniszteriumhoz, a melyre a kereskedelem-ügyi miniszter leirata a napokban érkezett le. A miniszter egész terjedelmében helybenhagyta a felterjesztett megállapodásokat, s a hatóságokat a fogantatba veendő építkezések ellenőrzésére utasította. Az építkezések alighanem a tavasszal veszik kezdetüket.

Tanítóképezde Temesvárott. E czim alatt a következőket olvassuk a „Magyar Újság“-ban: Ó Felsőge a közokt. miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a zilahi állami tanítóképezde fokozatos megszüntetésével a Délvidéken fontos közművelődési misszióra hivatott Temesváron, mely a ma-

gyar kultúra iránti élénk fogékonyságát assal is dokumentálta, hogy a maga városi népiskolában nem régiben a magyar tantervet hozta be, új állami tanítóképződe állíttassék fel. Hogy ez az intézet létesüljön s úgy a szükségletnek, mint a modern kívánalmaknak megfelelően: a várostelket és 50,000 frtot. Temes megye pedig 20,000 frtot ajánlott föl. A még szükséges összeget a közoktatási tárca viselendi. Így, egyesült erővel lehet aztán valamit tenni, a haladás és fejlődés munkáját sikeresen végezni. Bizony, Temesvár példájából okulhatna nem egy város, mely áldozni tud mindenre, kaszárnyára, járásbíróháza, pénzügyőrsége stb. stb. csak hogy megkaphassa (nem is szólva a kir. tábláról); áldozni nem egyszer erejét felülmúló összegeket, de aztán mitsem törődik a kulturintézményekkel s ha van benne állami tanintézete, sorsára hagyja s nem is becsüli meg. Van pl. olyan városunk is, mely egy állami tanintézet, részben oly épület második emeletén helyeztet el, a melynek földszintjén istállók vannak, az udvaron pedig sertés-hizlalás folyik s csak hosszu nógatások folytán szánta rá magát arra, hogy külön e csődra emelendő épületben fogja elhelyezni a tanintézetet. Átvettük e figyelmenytetést egész terjedelmében, mert abból más városok is okulhatnak.

— **Grófnóból — apáca.** Az uralkodó család és az arisztokrácia több tagja jelenlétében, Döblingben apácává avatták föl Pejacsevich Emina grófnőt. A grófnő Pejacsevich grófnak, Károly Lajos főherceg udvarmesterének a leánya.

— **A tanító operája.** Egy bécsi városi tanító úgy érzi, hogy ő neki egy operát kell komponálni, késsen is van a fejében az egész opera, de nem jöhet ki, mert a tanítónak nagyon sok a dolga. Folyamodott tehát a felsőbbbbséghez, hogy teljes fizetésének meghagyása mellett adjanak neki egy évi szabadságot. Az iskolaszék teljesítette is kérését, de a városi tanács kevésbé lelkesedik megiratlan operákért s a szabadságot megadta ugyan, de a fizetést nem. Az érdekeltek már most kíváncsian várják, hogy megszületik-e az új opera.

— **Halálozás.** Lichtenstein ezredes, Grévy és Carnot egykori hadsegéde, Párisban meghalt. Az elhunyt ezredes a francia hadsereg legjobb, legképzettebb katonái közé tartozott.

— **Nem kaptam pénzt.** Ó-Becsén történt e napokban, hogy egy szegény asztalos mester, reggel még a piacon járt, hogy otthon szegénységben élő családjának egy kis pénzt szerezzen. A szerencsétlen ember lelkileg teljesen elcsigázva ért haza a déli órákban és midőn lakó szobájába belépett, csak annyit mondhatott nyomorgó családjának:

— Nem kaptam pénzt. Aztán élettelenül terült el a földön.

— **A mérge.** Tudvalevő dolog, hogy igen mérgező az ember, ha haragszik. Azonban a haragvásnak olyan különös módjáról még nem igen hallottunk, a milyent csinált egy polgártárs az éjjel. Összeveszett otthon a családjával, földhöz vágott néhány tányért, a fejébe nyomta a kalapot és eltávozott hazulról nagy dühösen. Egy rendőr őrző a parton találta meg, a mint a vizet kerülgette. Utána mentek, hogy talán bele akar ugrani. Azonban nem. A polgártárs egy telepen nagy rakás fűrészpöröt talált, abba mérgezően belefeküdt. Szólitgatják, hogy mért nem megy haza. Hát mért nem tetszik. Hát mért? Hát csak. A csak nagy ur. Ha az ember azt mondja: csak, akkor vége a diskursusnak. Eppen akkor jöttek a dühös hasafinak utána a családtagok hazulról s hívták haza, hogy menjen. Hát biz ő nem megy. Hát miért nem? Hát csak — szólt — ki mogorván a fűrészpörből. A feleség valószínűleg nagyon jól ismeri a csakos gazduram megbicsaklását, mert semmit sem szólván, sarkon fordult és el-

ment haza. Kisvártatva megjött újra, hová magával egy subát, a mivel betérite a gazduramat ott a fűrészpör tetején. A dühös férfiúnak tetszett ezen kellemetetzetés s szépen elaludván a subában, ma reggel kividámult szívvvel ballagott haza.

— **Nyilatkozat.** A következő sorok közlésére kértünk fel: Az igazság és saját reputációnak érdekében ezennel kijelentem, hogy az „Egyetértésben“ és más fővárosi lapokban megjelent Krsztics János polgármester urra vonatkozó közleményeket én nem irtam. Minden ilyenmü állítást, mint alaptalan gyanúsítást, ezennel visszautasítok.

Bányai Jakab.

— **Mindenféle.** Az északi és déli vér. Még csak nemrég is azt hitték, hogy az embernek a meleg és a hideg égő alatt ugyanazon mennyiségű vére van. Sok éven át vitakoztak a tudósok e kérdés fölött, míg végre ma már bebizonyított tény, hogy a hidegebb vidékeken lakóknak több vérük van, mint a forró égő lakóinak. Ma már tudjuk, hogy az emberi test hőmérséke 36–38° közt ingadozik, akár fenn, a hideg északon, akár az aequator alatt él. S éppen ezért, mivel az embernek mindenütt ugyanazon testhőmérséke van, kell, hogy az északi-
nak több vére legyen, mint a délinek, mert hisz a vér produkálja a meleget s a hideg égővek alatt a test több meleget kénytelen kisugározni, mint délen. Már pedig, hogy a test hőmérséke az északi lakóknál is 36.38° közt maradjon, természetes, hogy több vért kell produkálniuk. — Hogy valóban több vérük is van az északiaknak, az kitűnik abból, hogy ha egy északi lakó délvidekre költözik, vért veszít, vagy a külbőrön, vagy a beleken át. — E vérkiválasztás betegségi tünetek előzik meg s annak jele, hogy az északi ember megszokta a klímát, abban nyilvánul, hogy fokozatosan halványabb lesz s test-sulya csökken. Számátlan példa bizonyítja, hogy minden északi lakó könnyebbé lesz, ha sok ideig tartózkodik délen.

A kigyó. Sardou „Kleopatrájá“-nak volt egy elődje is. Marmontel a mult században egy hasonló című szomorujátékot irt, mely azonban nagyon hideg fogadtatásra talált. A költő egy barátja, Vaucanson mechanikus, a Kleopatrát személyesítő színésznő számára egy kigyót készített, mely midőn a színésznő mellét érinté sziszegni kezdett. A nézőközönség azonban ugylátszik nem méltányolva az így fokozni vélt hatást s a földszintről egy uriember felkiáltott a színpadra: „Bravo, én is a kigyóval tartok!“ — Egy kis variációval azt is mondhatta volna, hogy — „Helyes a sziszegés — kigyó!“

A fény egyszerre világoztja meg önmagát a sötétséget. Spinoza.

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felfúvódásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll féle seidlitz porok“ használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállítótól Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerterárákban határozottan Moll A. készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kéréndő.

Törvényszéki csarnok.

Szenzációs végtárgyalás. Eremita Pál takarékpénztári igazgatónak és Sibul Prókának olvasóink előtt ismeretes bűnygyében a szegedi kir. törvényszék mint büntetőbírótság a végtárgyalást Szegedre 1892. december hó 19-ik napjára kitéste.

Tizenhét sajtópör. Az aradi sajtóbíró-sághoz tucatszámra érkeznek a sajtóügyi főljelentések. Ujabbán, nem kevesebb, mint tizenhét vádlevelet nyújtottak be, kettő hirlapi, tizenöt pedig nyiltteri közlemény miatt panaszok. A tizenhét sajtópörrel, természetesen, már a nagyváradi sajtóbíró-ság fog vesződni, miután az aradi esküdt-séek január 1-én megszűnik.

— **A denunciáns.** A krakói esküdt-sék most tárgyalja Hendinger József bűnpörét, a ki tudvalevőleg azért került a vádlottak padjára, mert hitvány jutalom reményében assal vádolta néhány lengyel honfittársát az orosz rendőrség előtt, hogy merényletet terveznek a csár élete ellen. A mai tárgyalás, mint egy táviratunk jelenti, a vádlott kihallgatásával telt el. Hendinger elmondta élete egész történetét, kezdve azon, hogy erkölcsstelen magaviselete miatt kicsapták a gimnázium hetedik osztályából.

Asóta mindenféle kóborolt és mindenfélét próbált, míg végre fölcsapott denunciánsnak, hogy valamiképpen megélhessen. Az elnök felszólítására megvallotta, hogy hasug jelentéseivel rászédte az orosz kormányt, azonban hozzátette, hogy jóhiszeműen járt el. A tárgyalás eltart legalább egy hétig.

Panasz egy bankigazgató ellen. Egy közlekedési vállalat részvényeinek kibocsátásával megbízott budapesti pénzüzet igazgatója ellen egy bankház tulajdonosa főljelentést tett a budapesti büntető törvényszéknél azért, mert ez kevesebb részvényt juttatott neki, mint a mennyi őt a jegyzése alapján megilletné. Az intézet, ugymond a panaszos, mely különben csak főktelepe egy bécsi banknak fölszólította őt, hogy a kibocsátandó részvényekből minél többet jegyeztesse. E felhívásra hirdetések és körlevelek útján a panaszosnak annyi kliense jelentkezett, hogy 4000 drb részvényt kellett jegyeznie a banknál, a hol fedezetül 40,000 frt ára értékpapirokat deponált. A pénzüzet az előjegyzéseket a minap lezárván, bár ekkor azt hirdette az újságokban, hogy huzsorosan tuljegyzették a részvényeket, a panaszosnak nem a jegyzett 4000 részvénye után eső 200 darabot, hanem csak huszat bocsátott rendelkezésére. A panasz szerint az igazgató jónak látta a többit az ő megkárosításával eladni a tőzsden, a hol 5100 frttal többet kapott értük, mivel azóta a részvények árfolyama 25.50 frttal emelkedett. A panaszos ez eljárásban szándékos megkárosítást lát és azt állítja, hogy a nekijáró részvények megtagadásával az igazgató saját hasznára adta el a részvényeket a borsán.

Keletre magyar! Est a hangzatos jel-szót tartotta szem előtt, és római létére, Merts a Juon verseczi kovácsmester, mikor két földijét, Boér Kosztát és Joannovics Zsivát a szomszédos Szerbországra küldötte, hogy ott a magyar iparnak piacot keressenek. A két atyafi télviz idején, a mult évi február 20-án, el is indult keleti, jobban mondva déli útjára; de nagy okuk volt nem a rendes csapáson, hanem a csempészek által használt kerülő utakon vágni át a befagyott Dunán, mert megbísjuk a cátoi jellemü Merts, husz parás szerbiai pénzzel és ennek megfelelő sajtóval látta el őket, hogy azokat valahol a Balkán félszigeten értékesítsék. Ugy a váltópénz, mint a prés hazai gyártmány volt, amelyben a római származású kovácsmester műhelyéből kerültek ki. — Jókai „Senki szigeténél“, a mely tulajdonképen Osztrova községhez tartozik, utolérte végébe a két kulturmisszióban fáradozó férfiut. — Portyázó pénzügyörök csipték nyakon őket, éppen akkor, mikor az átellenes Pozsarevácra igyekeztek. — Megmotozásuk alkalmával megtalálták náluk a bűnjeleket, melyekre nézve, azt adták elő, hogy a velünk barátságos viszonyban álló kis államot akarták ellátni hazai gyártmánynyal, melynek ércsalapját meg is találták az oláh Wekerle, Merts a Juon verseczi lakásán. A végtárgyaláson, melyre Smokolovics József szerb, mint Suciú Silvius román, törvényszéki tolmács beidéntettek, Boér és Joannovics azt adták elő, hogy keleti expediciójukra, Merts a rábeszélésére és érdekében vállalkoztak; míg ellenben a gyanúsított pénzügyi kapacitásból csak két ó-kori klasszikus szavat u. m. „pótyo“ (lehet) és „mustyu“ (nem tudom) lehetett kipréselni; egyebekre nézve pedig megörítte komolyságát, akárcsak a Brennus gall vesér által fixirozott római szenátor. A törvényszék Verovác elnöklete alatt pénshamisítás vétsége miatt (206. §.) Merts a Juont két évi, csinkosait pedig egy-egy évi fogháza itélte.

Színház.

* Az „Apósok“ Bécsben. Gabányi Árpád kitünő vigjátéka ma kerül színre a bécsi Carl színházban. Gabányi Bécsbe utasott, hogy személyesen legyen jelen a

premiéren, mely — mint Bécsből írják — nagy diadala lesz a magyar szerzőnek. A jobb szerepeket Blasel és Knaack játszzák.

* Judic asszony, a ki december 4-ikén érkezik Budapestre, 5-én tartja meg „Couples à Chansonett“ estélyét a vigadó nagy termében.

Irodalom és művészet.

* A téli kiállítás. Az országos magyar képzőművészeti társulat téli műkiállítását tegnap nyitotta meg gróf Csáky Albin vallás- és közoktatásügyi miniszter, ki Szalay Imre miniszteri tanácsos kíséretében jelent meg az Andrássy-uti szalonban. A kiállítás gazdagnak ígérkezik. Megemlítjük, hogy a 2—300 visszautasított kép festői által tervezett külön kiállítás terve még mindig a levegőben van.

* Az „Ország Világ“, a legnagyobb, legszebb, legelterjedtebb s Benedek Elek által kitűnően szerkesztett szépirodalmi lap 47—48-ik száma mint önálló füzet is megjelent. A füzet érdekes tartalmából fölemlíthetjük a következőket: Nádia, Georges Nazim regénye. Urfi és leányzó, Béla Henrik fordítása. Mák köpönyegje, Tömörkény Istvántól. A hol a délibáb csillan, Lakatos Károlytól. Fantázia, Ürményi Emiliától. Hogyan nem fedezte föl Kolumbus Amerikát? Irodalmi álnevek. Város végén, Sajó Aladártól. A világjáró angol, Gárdonyi Géza humoros regénye (illusztrációkkal). Wekerle (arczképpel), B. E.-től. Eötvös Károly (arczképpel), G.-től. A magasba (költ.), Lauka Gusztáv-tól. Becsületbeli ügy, Malonyai Dezső-től. A régi Rákóczy-nóta és induló, id. Ábrányi K.-tól. Birike szerencséje, Paral Bertalántól. Férfikor (költ.), Lévy Mihálytól. Drámák a magyar történelemből, Sebestha Károlytól. Műörténeti képek, dr. Nyári Sándortól. A hétről cím alatt Székely Huszár tárcsái igen érdekes képet adnak a hét eseményeiről, a Nők világa és a többi rovatok szintén érdekesen tájékoztatnak a hazai és a külföldi fontosabb társadalmi vagy művészeti eseményekről, a divatképek legújabb francia minták után készülnek; a képek pedig a haza és külföld jelesebb festőinek remekműveit mutatják be. A kiváló és gazdag tartalom mellett diszes kiállítása és olcsósága teszi még ajánlóbbá e lapot. Előfizetési ára egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt, egy hóra 70 kr. Egyes szám ára 16 kr., kettősé 30 kr. (Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Erzsébetkörút 12.)

A szerkesztőségi irodában.

A szerkesztő, a ki úgy van szerződötve, hogy minden új előfizető után 1 pengőt kap s minden elvesztett után 1 pengőt fizet — asztalán találja a kiadóhivatal egy értesítését, a melyben hivatalosan tudtára adatik, hogy — Pörge Antal, Keserü Mihály, özv. Hekuba Mártonné, Csapós Katinka és Hegedő Menyhért a lapot visszaküldték, a mi azt jelentette, hogy az előfizetők táborából kilépnek, miután a lap egyik közleménye által bántva érzik magukat.

Nem értettem a dolgot és magyarázat után kuttattam.

A lap egy barátja (a ki fecsegni járt be és rendszeresen az asztalra szokott ülni) azután megmagyarázta, teljesen igazat adván a kilépőknek, a ki föltétlenül meg vannak sértve.

A mig ugyanis az ő lapjában az a tény, hogy Pörge Antal nőül vette Keserü Mariska kisasszonyt, „Esküvő“ címmel egyszerűen, minden cikornya nélkül volt megírva, addig arról a „Kanaboka és a Világ“ a másik concurrens lap így referált;

— Fényes esküvő ment végbe ma Kanabokán, a mikor is városunk két köztisztviselőjének álló családjának két tagja fogadott egymásnak örök hűséget. Pörge Antal ur, a kitűnő műkedvelő s az önkéntes tüzoltó egyesület tehetséges feckendő-alparancsnoka, vezette oltárhoz a szép, a kedves és nagyműveltségű Keserü Mihály szeretett és tisztelt polgártársunk női erényekben dús gazdag leányát. Az esküvőn, a mely Pörge, Keserü, Hekuba, Csapós és Hegedőcsalád köztisztviselőiben álló tagjait boldogsággal tölti el, tömörkedő nép volt jelen, — gyönyörködve a deli fiatal párban, a melynek szerkesztőségünk ez uton is zavartalan és örökké tartó boldogságot kíván!

A haza szálai ugyan égnek meredtek, de megértette a család elkeseredését. Persze, ha az egyik lap úgy irt, akkor a másiknak egyszerű, józan, tárgyilagos jelentése valóságos fumigálást jelentett az ő szemeikben, a kik ilyen levegőben nőttek fel s ehhez a hanghoz voltak szokva.

Kiadta a szerkesztő az ordert, hogy tul kell licizálni, a minek folytán ettől az időtől kezdve a legvirágosabb jelentéseket adták ki, ugyannyira, hogy egy-egy esküvői hír nagyobbabásu költői leírást képezett.

De ez sem használt. Jött Paróka György ur, a ki egy temetésen nem szerepelt az „ott voltak“ között. Lemondott a lapról.

Jött a pártelnök ur, a kinek egy beszédjéről csak úgy volt írva, hogy, szinte Kossuth apánk beszédei-nek színvonalát érte el. — És kérdezte, hogy mit ért a szerkesztő ez alatt? Azt-e, hogy egy vaskereskedő (mert ő az volt) sohasem érheti el a Kossuth-magaslatot, avagy azt-e, hogy a beszéd többi része ostobaság volt?

És jött a lapfelügyelő bizottság elnöke, a ki leánya udvarlójának egy versét Jókai egy prologja után találta a lapban. Ezt ő nem tűri. Mert Jókai, ha nagyobb költő is, de az ő leányát nem veszi el — . . . Denique a szerkesztőnek menni kell.

Mind Ezeket a dolgokat pedig írta az Ur 1892-ik esztendőjében a „Pesti Hírlap“ 321. számában kacagató humorral Murai Károly a kitűnő humorista.

Mintha csak a vidékre készülő irótársai előtt akarta volna feltárni a vidék eldorádóit.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése nov. 26-án.)

Budapest, november. 26. (A Torontál eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésének elején Pázmány Dénes kárhoztatja a kabinetet, midőn úgy beszél, mintha még hosszú ideig élhetne. Ezt önteltségnek nevezi. Felvilágosítást kér arra nézve, milyen fajta polgári házasságot hagyott jóvá a korona, a kötelezőt-e, vagy nem? Szemére hányja Wekerlének, hogy a fogyasztási adókat folyton emeli, az új belügyminiszternek pedig bizalmat nem szavazhat, míg törvényeit nem látja. Nálunk ma a velencei tizek tanácsának módjára kormányoznak a belügyminiszteriumban. A nemzetiségi izgatók ellenében radikális politikát követel. Áttérve a külügyekre, fejtegetik a hármasszövetség káros hatását. Végül az indemnyit nem szavazza meg.

Horváth Gyula különösen Szilágyi Dezső személyének összeférhetlenséget támadja. A fuzió-hírekre áttérve, kijelenti, hogy lemondás árán elérhetné mindenki célját, de ők elveikről lemondani nem fognak.

Kolozsváry Kiss István beszéde után, az indemnitás fölött való további tanácskozás hétfőre halasztott el.

Kérvények elintézése után gróf Károlyi Gábor interpellál a gróf Tisza Lajos háza ügyében, melyet kolerafészeknek nevez.

Fuzió Apponyival.

Budapest, november 26. (A Torontál eredeti távirata.) Holnap 62 kormánypárti képviselő aláírásával manifestum jelenik meg, mely fuziót követel gróf Apponyi Alberttal. Számos kormánypárti követeli Szilágyi Dezső lemondását.

Politikai ebéd.

Budapest, nov. 26. (A Torontál eredeti távirata.) Bárány Atzél Béla ma feltűnést keltő ebédet ad a nemzeti kaszinóban. Erre meghívtak:

Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Apponyi Albert, Tisza István, gróf Zichy Nándor stb.

Osztrák ház Budapesten.

Budapest, november 26. (A Torontál eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik, hogy a Reichsrathban ismét hevesen megtámadták a Budapestén építendő delegacionális palotát. Hoffmann szerint még meg lehet, beteljesedik personálunió is, melylyel a magyarok minket fenyegetnek ugyan, de ez nem volna nagy szerencsétlenség. Lueger közbekiált: „Kidobni, az volna a leghelyesebb!“

Az osztrák helyzetről.

Budapest, nov. 26. (A Torontál eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik a parlamentáris helyzet Taaffe miniszterelnök nyilatkozata óta igen izgatott. A vezetők és Kuenburg gróf közötti, valamint ez utóbbi és Taaffe gróf közötti tárgyalások még mindig tartanak. A ház legközelebbi ülését kedden tartja.

Németország katonasága.

Budapest, nov. 26. (A Torontál eredeti távirata.) A „Hamburger Nachrichten“ című lap igen különösnek tartja Németország szövetségi hűségére való tekintettel, hogy Németország 60,000 ujonczczal többet kér, míg Ausztria-Magyarország és Olaszország leszállította ujoncz-létszámát.

A román trónörökös házassága.

Budapest, november 26. (A Torontál eredeti távirata.) Rómából távirják: Ma küldték el Rómából a román trónörökös hazafiasságára vonatkozó pápai brevét. A pápa azt követeli, hogy a házasságból esetleg eredő gyermekek katolikus hitben neveltsenek.

A revanche-eszme.

Budapest, november 26. (A Torontál eredeti távirata.) Párisból jelentik: A „Justice“ szerint Franciaország igen jól használta fel idejét és nyugodtan nézhet a jövőbe. A „Figaro“ szerint arra lehet következtetni Caprivi utolsó beszédjéből, hogy a hármasszövetség kevésbé szilárd, mint volt.

A Panama-botrány.

Budapest, nov. 26. (A Torontál eredeti távirata.) A Panama-ügyben a törvényszéki tárgyalás elnapoltatott, még pedig a védő ügyvédek kérésére.

Közgazdaság.

Délutáni tőzsde.

Budapest, nov. 25. (A Torontál eredeti távirata.)

Gabna:

Buza tavaszra 7.50—52.

Buza ősze 7.63—65.

Tengeri máj.—jun 4.87—89.

Zab tavaszra 5.52—54.

REGÉNY-CSARNOK.

Az emberi fenevad.

(La bête humaine.)

Regény.

— Irta: Zola Emil. —

HATODIK FEJEZET.

(49-ik folytatás.)

Pecqueux félálmos voltában csodálkozva nézett rá. Mi baja a Lisonnal? Most már nem volt az a mindig derék, engedelmes mozdony, azzal az ismeretes gyorsasággal? a mi miatt valószínűs volt őt mozgásba hozni és rohanni vele azzal a gyorsasággal, melylyel Páristól Havreig a szén egy tisedrészt megakarította. Kétségkívül sok olaj kellett neki, de ha így volt is? Éppen azért kenték, hogy szemet lehessen vele megtakarítani.

— Sohasem jutnak fel arra a magaslatra, ha a gépet meg nem kenjük, mondá Jacques, e pillanatban alig tudva lélegzetet venni.

A mit még soha három mértföld alatt meg nem tett, megtette most: megragadta az olajos kannát, hogy a rohanás alatt meg olajozza a gépet. Kiment a kazánra, hogy az olajat a lyukakba töltse. Nagyon veszélyes ut volt ez, lábai csusszáltak a keskeny és a hótól sikamlóssá vált oldalon, a hó fenyegette lesiklással, a szélvihar lesöpéssel. A Lison ezzel a vakmerő emberrel a hátán folytatta zakatoló utját és fekete utat nyitott magának a végtelen hómezőn.

A mint az olajos lyukhoz odaért, lehajolt és míg egyik kezével megkapaszkodott a vaskartámban, a másikkal betöltötte az olajat. Aztán újra megkeletett tennie a veszélyes utat visszafelé a mint rovarnak csuszni a másik oldalra, hogy ott is elvégezze az olajozást. Egészen kimerülve és sápadtan tért vissza, úgy érezte, mintha a halálon keresztül lépett volna.

— Számításon kívüli kenés! — morgogta.

Es a kicsinylés a Lison felett Pecqueux arra indítá, hogy tréfásan így szóljon:

— Est rám is bishatta volna, én is értek a dámák kenéséhez.

Es által kissé felvidulva, vigyázni kezdett a baloldalon. Közönségesen ő jobban látott, mint előljárója. De ebben a hóvihárban semmi sem volt felismerhető, úgy, hogy alig tudták megjegyezni azt a helyet is, melyen keresztül futottak, a sinek eltűntek a hó alatt, melybe a házak is belesüllyedni látszottak, a hómező végtelen volt, melyen a Lison örülként vágatni látszott.

Es a két ember még soha sem szorult úgy egymáshoz testvérként, mint most. Ezen az anyyi veszéllyel küzdő mozdonyon elhagyottabbán érezték magukat, mintha pusztaszigeten lettek volna, vagy egy elszánt szobában. És e mellett az óriási felelősség, a mi az utánuk következő emberi életéért terhelte őket.

Jacques bár haragudott egy kissé a fűtőre, mégsem nyomhatta el a mosolyt a viczcselesére. Most nem volt alkalom veszekedésre. A hó még erősebben esett, a láthatár képe még inkább elsötétült. Még mindig a magasba hatoltak, midőn a fűtő a távolban vörös jelzést hitt felföldözni. Figyelmessé tette erre előljáróját. De ez nem volt valószínűs, ssemei álmodtak, szokta volt ilyenkor mondani.

A mozdonyvezetőnek, a ki semmit sem látott dobogott a szíve; nyugtalanítá őt a fűtő hallucinációsója, elvesztette a bizalmat még önmagában is. — Ugy tetszett előtte képzeletében, mintha hegyek és völgyek feküdnének a sinekre és neki azokkal kelene küzdenie. Kétségbeesésében fogta a ventilátort és szünetlenül fűtyölt. A fűtő mint a panasz hangja emelkedett felül a vihar zaján.

Mint elcsodálkozott aztán, midőn észrevette, hogy a fűtőülés után Saint-Romain állomáson robogott keresztül, melytől 3 mértföldnyire hitte magát. Tehát öntudatlanul is helyesen fűtyölt.

A Lison most már háta megett hagyta a borsasztó emelkedést és minden felindulás nélkül folytathatta utját. Jacquesnek fel kellett lélegznie. Saint-Romainól Bolbecig és azután is a lapályon minden jól ment. Nem kevésbé fűtyölt Beuzeville állomáson, hol három percig kellett állnia. Itt magához intette az állomás főnökét és kifejezte előtte azt az aggályát, hogy aligha lesz képes a nagy hótakarótól Rouenig menni és tanácsolta, hogy egy másik mozdonyt is kapcsoljanak a vonathoz, mi könnyen megy, mert ezen az állomáson vannak a tartalékmozdonyok. Az állomásfőnök ellenben azt vélte, hogy ő nem kapott erre parancsot és nincs abban a helyzetben, hogy ezért felelősséget vállaljon. A mit tehetett, az volt, hogy néhány kemény fasspröt adott neki, hogy azzal a havat eltakarítsák. Pecqueux mosolyogva tette azt a mozdony elé.

A lapályon Lison folytatta az utját a rendes sebességgel minden nagyobb fáradság nélkül. Ennek dacára keményen dolgozott.

Perczről - perczre felkellett a katlan ajtaját nyitni, hogy a szemet hányassanak a tűzre. És ilyenkor mindig tüzet okádozt a mozdony, ez a fekete pont a fehér mezőn. A világosság, mint üstökös fénylett át a havon. Az óra egynegyedet mutatott nyolczra, a világosság deregett, de azért alig lehetett még valami különbséget tenni a fehér szürzavarban, mely egyik láthatártól a másikig terjedt. Es az új állapot még inkább nyugtalanította mindkét embert, a kik, daczára, hogy szemük könnyestek a szemüveg alatt, megerőltették azokat. Jacques annélkül, hogy egyik kezét levette volna a regulátorról, folytonosan fűtyöltette a gépet, a mi folytonos sirásként hangzott ezen a hómezőn.

Minden esemény nélkül száguldtak el Bolbecnél és Ivetotnál, Montevilleben, hol az alinspektor semmi utat nem tudott neki mondani a vonal járhatóságáról, megállott Jacques. Még egyetlen vonat sem érkezett be, pedig táviratilag jelentve volt, hogy a párisi vegyes vonat megérkezett Rouenbe és ott várakozik. A Lison fáradt volt a Barentintól való futástól.

Most halványan felkelt a nap, de az is úgy látszott, mintha fényes tányérja tele lenne hópolyhekkal. A szél a nap felkeltével még emelkedett. A vonat olyan sebesen haladt, hogy a környék csak mint álomkép tűnt fel a két embernek; a mértföldmutatók, a hómezők, a zuzmarás fák egybeolvadtak szemük előtt hőtengerré, reszkető fehér végtelenségé. A mozdonyvezető arczával a hóvihárban, kezével a regulátoron, szenvedni kezdett a hidegtől.

(Folytatása következik.)

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

Alulirott esenle kijelentem, Erdélyi János és Ritter Imre mint Magyarósvits Pál ur megbízottai előtt miszerint f. hó 21-én a t. kanizsai cassimó helyiségében általam kiejtett sértő szavakat nem akartam Magyarósvits Pál úrra vonatkoztatni és ha azok esetleg ő reá vonatkoztattak, ezt esenle jelen nyilatkozatommal a legjobb szándékkal helyreigazítom, miután Magyarósvits Pál urat mindenkor a legcorrektebb egyének ismertem és mint ilyet tisztelték.

Egyszersmind kijelentem, hogy jelen nyilatkozatom a megyei lapokban közzétehető.

T. Kanizsán, 1892 évi november 23-án.

Dr. Perényi Lajos, s. k.

Fenti nyilatkozat alapján Dr. Perényi Lajos t. kanizsai ügyvéd úr és Magyarósvits Pál úr között felmerült becsületbeli ügyet, mint Magyarósvits Pál úr megbízottai, rössünkről befejezettek nyilvánítjuk.

K. m. f.

Erdélyi János.
Ritter Imre.

*) Az e ro vat alatt közzétett nem vállal felelősséget a szerk.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1892 október 1-től.

Menetrend a Nagyikinda—nbeeskerek vasutvonalon

		3512	3514	3502
		v. v. v.	v. v. v.	sz. v.
		II. III. osztály		
Nagy-Kikinda—Nagy-Becskek.				
	Budapest ind.	6.30	8.25	2.35
	Temesvár "	9.50	11.30	4.00
Nagy-Kikinda	"	3.05	4.05	7.20
Karlova	"	4.09	4.46	8.04
Beodra	"	4.23	4.57	8.19
Török-Becse—Aracs	"	5.36	5.36	9.02
Kumán	"	6.05	5.56	9.22
Melenze	"	6.40	6.15	9.43
Ellemér	"	7.09	6.34	10.01
Nagy-Becskek	"	7.33	6.57	10.18
Versecz	érk.	11.59	—	—

		3501	3511	3513
		sz. v.	v. v. v.	v. v. v.
		II. III. osztály		
Nagy-Becskek—Nagy-Kikinda.				
	Budapest ind.	5.50	12.00	7.20
	Temesvár "	6.08	12.31	7.44
Nagy-Becskek	"	6.30	12.51	8.16
Ellemér	"	6.46	1.11	8.37
Melenze	"	7.11	1.49	9.19
Kumán	"	7.45	2.29	10.04
Török-Becse—Aracs	"	7.56	2.42	10.22
Beodra	"	8.36	3.30	11.13
Karlova	"	—	5.20	4.24
Nagy-Kikinda	érk.	1.20	—	7.10

Menetrend a Torontál helyl érdekü vasutak vonalain

		3647*	3601	3611
		v. v. v.	sz. v. v.	v. v. v.
		II. III. o.		
Versecz—Nagy-Becskek.				
	Temesvár ind.	—	—	12.00
Versecz	"	5.50	2.20	—
Versecz-Rét	"	5.57	2.25	—
*Temes-Paulis	"	6.03	2.32	—
Bethlen-Tanya	"	6.11	2.42	—
*Szivattyutelep	"	6.22	2.55	—
*Loudon-Tanya	"	6.29	3.04	—
Nagy-Margita	"	6.37	3.13	—
Zichyfalva	"	6.49	3.25	—
Györgyháza	"	7.01	3.40	—
Szécsénfalva	"	7.16	3.57	—
*Ó-Lécz	"	7.24	4.07	—
Kanak	"	7.33	4.19	—
Bóka	"	7.49	4.38	—
Szécsány	érk.	8.00	4.52	—
Párdány l. alul.				
Szécsány	ind.	4.01	8.10	5.07
Szárca	"	4.27	8.24	5.24
*Lajosmajor	"	4.41	8.37	5.37
*Pusztas-Kenderes	"	4.50	8.43	5.46
Lázárföld	"	5.01	8.51	5.57
Nagy-Becskek-Bégapart	"	5.32	9.15	6.31
Nagy-Becskek	"	—	—	6.35
Nagy-Kikinda	"	8.36	—	11.13
Budapest	"	1.20	—	7.10
Temesvár	érk.	—	—	4.24

		3602	3612
		sz. v. v.	v. v. v.
		1., 2., 3. o.	
Nagy-Becskek—Versecz.			
	Budapest ind.	6.30	—
	Temesvár "	9.30	—
Nagy-Becskek	"	8.15	—
Nagy-Becskek-Bégapart	"	8.22	4.10
Lázárföld	"	8.50	4.43
*Pusztas-Kenderes	"	8.56	4.51
*Lajosmajor	"	9.2	4.59
Szárca	"	9.16	5.28
Szécsány	érk.	9.29	5.38
Szécsány	ind.	9.44	5.53
Bóka	"	9.57	6.08
Kanak	"	10.14	6.25
*Ó-Lécz	"	10.28	6.40
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy	"	10.32	6.57
Györgyháza	"	10.42	7.11
Zichyfalva	"	10.54	7.36
Nagy-Margita	"	11.09	7.55
*Loudon-Tanya	"	11.18	8.04
*Szivattyutelep	"	11.26	8.13
Bethlen-Tanya	"	11.39	8.27
*Temes-Paulis	"	11.47	8.37
Versecz-Rét	"	11.55	8.46
Versecz	érk.	11.59	8.50
	Temesvár "	3.16	—

		3702	3712
		v. v. v.	v. v. v.
		II. III. o.	
Szécsány—Párdány.			
	Szécsány ind.	9.34	5.48
	Módos "	9.56	6.15
	*Fény "	10.07	6.27
	Párdány érk.	10.18	6.39

		3713	3711
		v. v. v.	v. v. v.
		II. III. o.	
Párdány—Szécsány.			
	Párdány ind.	7.00	3.50
	*Fény "	7.13	4.03
	Módos "	7.27	4.18
	Szécsány érk.	7.50	4.41

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a perczek számjegyeinek aláhúzása által (6.00—5.59) vannak megjelölve.

A *gal jelzett állomásokon a vonat csak feltélesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

H i r d e t é s e k.

Hirdetmény.

Basahid községelöljárósága részéről ezennel köz-
kirri tétetik, hogy a község mint erkölcsi testület tu-
lajdonát képező Basahid községben fekvő 245. öi. szám
alatt felvett

nagyvendéglő épület

melléképületeivel s pinczéjével együtt

folyó évi december hó 1-én d. e. 10 órakor a község-
házánál nyilvános árverés útján 3 évre haszonbérbe fog
adatni. Kikiáltási ár 350 frt.

Árverezni szándékozók kötelesek az árverés meg-
kezdése előtt 10 százalék bánatpénzt letenni. A többi
feltételek a hivatalos órák alatt a község jegyzői irodá-
ban megtudhatók.

Basahid, 1892. évi november hó 21-én.

Szávics Szilárd, Popov Arsen,
jegyző. (564—2.2) bíró.

Bérbeadás.

Az ernesztházi községi korcsma

folyó hó 29-én 3 egymásután következő évre bérbe-
adatik.

Vállalkozók a 600 forintnyi bérnek 10 százalékát
bánatpénzül lefizetni kötelesek. (569—2.1)

Hirdetmény.

A módosi takarékpénztár f. évi december hó 11-én
d. e. 10 és 1/2 órakor Módoson saját iroda helyiségeiben

rendkívüli közgyűlést

fog megtartani, melyre a t. cz. részvényesek személye-
sen, vagy alapsz. 16. §-a értelmében törvényes képvise-
lői, vagy meghatalmazott részvényesek által megjeleni
tisztelettel meghivatnak azzal, miszerint az alapsz. 15.
§ a értelmében a közgyűlés azon részvényesekből alakul,
a kik egy vagy több részvény tulajdonosai, mint olya-
nok legalább 14 nappal a közgyűlés egybejövetele előtt
a társaság részvény könyvébe be voltak írva, s rész-
vényeiket szelvényestől legalább 3 nappal a közgyűlés
előtt az intézetnél letéteményezték.

N a p i r e n d:

1. Egy felügyelő bizottsági tag megválasztása;
2. Netáni indítványok. (574—1.1)

Kelt Módoson, 1892 évi november hó 25-én.

**Módosi takarékpénztár
igazgatósága.**

Pleitz Fer. Pál

könyv- és könyomdája

Nagy-Becskeken

Uri-utca 276-4. szám alatt

ajánlkozik mindennemű

nyomtatványok

gyors és izléses elkészítésére.

M e g h i v á s.

Az alibunáron létesítendő

„Alibunári járási takarékpénztár mint részvénytársulat“
folyó 1892. évi december hó 18-án d. u. 2 órakor az alibunári
m. kir. állami fiiskola tantermében tartja
alakuló közgyűlését,
melyre az aláírók tisztelettel meghívotnak.

E gyűlés feladatához tartozik:

1. Az alaptörvények kellő aláírás és befizetés által történt biz-
tosításról meggyőződést szerezni.
2. Az alapszabályokat meghatározni.
3. A társulat meg- vagy megnevezésének alakulása iránt határozni.
4. A társaság igazgatóságát, nemkülönben a felügyelő-bizott-
ságot megválasztani.
5. Az alapítóknak a keresk. törvény 152. §-ában megállapi-
tott felelőssége iránt intézkedni. (572—1.1)

Alibunár, 1892. évi november hó 23-án.

Bauer Ede. Reichl Hieronymus. Horváth Zsigmond. Krsztics György.

COGNAC

De Laage Fils & Comp.

A leghirnevesebb cognac-czégek egyike COGNACBAN,
alapított 1806-ik évben,kitüntettetett valamennyi világkiállításon az első érmekekkel a leg-
kittünőbb elismert borvidékek tulajdonosa Charentében.**COGNAC FINE és GRAND DE CHAMPAGNE**

tartalékban levő fajok 1814., 1830. és 1842-ik évről.

Kapható Ausztria-Magyarország minden elsőrangú fűszer- és cse-
mege kereskedésében, valamint kávéház és vendéglőkben.

Egyedüli főraktár Nagybecskerek és vidéke részére:

Zimmerer Antal fűszerkereskedő Nagybecskereken,
Hunyady-utca, 515. sz. (541—3.1)Kiállítás Páris 1889 arany érem.
Legnagyobb eredmény!! Próbálatok és ítéletek!!

A valódi

TORD-TRIPPEkiirt patkányt, egeret és vakondot anélkül, hogy
más háziállatoknak kárt okozna.Ezen szer sem Arsenikumot, sem Strychnint,
sem Phosphort vagy más a hányást ingerlő szert
nem tartalmaz és háziállatoknak teljesen ártalmatlan.**Egy csomagára 50 kr.**Ezer forintot fizetek annak, ki bebizonyíthatja,
hogy egy a Tord-Trippet felülmúló szer létezik,
mely főképen — mint ez — a háziállatoknak nem
árt, míg ellenben más phosphor-vegyületek elpusztít
kutyát, macskát, és legkellemetlenebb büzt terjeszt.**A. COUSSEAU Traverse Gazzino**
Marseille.

Egyedüli raktár Nagybecskerek részére

R. Sporer,

fűszerkereskedésében Gabona-tér. (500-4.3)

A KOLERA

járvány alkalmával a

MOHAI

ÁGNES

FORRÁS

hazánk ezen kitűnő szénsavtartalmu dus sava-
nyvizünket, mely számos előkelő budapesti
orvostanár urak által javálva van, mint asztali
vizet övszerűl a nagyérdemű közönségnek a
legmelegebben ajánljuk (544—6.2)

a forrásigazgatóság.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszer-
kereskedésben és vendéglőkben.

16583. ki. szám 1892.

(570—3.1)

Hirdetmény.

A közadók kezeléséről szóló 1883. évi 44. tcz. 11.
és 12. §§-aiban foglalt rendelkezések értelmében a házadó-
nak az 1893., 1894. és 1895. évekre való érvénynyel
leendő kivetéséhez szükséges vallomások beadására a
nagyemlétságu m. kir. pénzügyministeriumban 1892.
évi 73094. számu rendeletével a folyó 1892. évi novem-
ber hó 15—30. közötti idő tüzetett ki.

Felhivatnak ennél fogva Nagybecskerek város azon
háztulajdonosai kik házbéradó köteles jövedelmet huz-
nak, miszerint kellően felszerelt és lakói illetve bérlői
által is aláirt házbéradó vallomásaikat a fent kitűzött
határidőben a vár. adóhivatali irodában annál is inkább
nyujtsák be, mert különben házadójuk hivatalból meg-
állapíttatni fog.

Nagybecskerek, 1892. évi november hó 24-én.

Dimitrievits György
tanácsnok, polgármester h.**MEGNYITÁSI JELENTÉS.**

Van szerencsém a t. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

„Herczer Károly kávéháza“

czég alatt teljes kényelemmel, a modern izlésnek megfelelőleg berendezett

kávéházi helyiségeimet

(Gymnasium-utca, Virág-féle házban)

megnyitottam.

Nem kiméltem sem költséget sem fáradságot, hogy helyiségem minden igénynek megfelelő legyen.

Főtörökvésem lesz azon régebbi időben ugy kedvelt helyiségnek jó hírnevét visszaszerezni, mindenkor
a legjobb kávéházi italokkal szolgállok, valamint a legjobb hideg konyhával.Sörrel, ugy pohársör mint üvegekben mindig szolgálhatok, valamint a legjobb magyarádi, pécsi, villányi,
ménesi és szamarodi borokkal.

Kérem az irántam eddig tanusított szives bizalmát ezen új vállalatomban is támogatni.

Kiváló tisztelettel:

Herczer Károly.

16566. ki. sz. 1892.

(568—1.1)

50394. szám 1892.

(573—1.1)

Hirdetmény.

A választás alá nem eső virilis városi képviselő tagoknak jövő 1893-ik évre érvényesül birandó névjegyzékének kiigazítása céljából a városi képviselő-testületnek folyó évi október hó 31-én 211. szám alatt hozott határozatával kimenesztett küldöttség nyilvános ülését f. évi november hó 28., 29. és 30-ik napjain mindenkor d. e. 9—12 óráig a városház nagytermében tartandja meg.

Mi is a városi közönségnek azzal hozatik tudomására, hogy az ülésen megjelenhetnek és esetleges észrevételeiket ugyanott szóval is előadhatják.

Nagybecskerek, 1892. évi november hó 23-án.

Dimitrievits György
tanácsnok, polgármester h.

Hirdetmény.

Nagykikinda községének rendezett tanácsu városi történet alakulása folytán a város által szervezett tisztii, segéd- és kezelő személyzeti állások betölthetése céljából a tisztújító közgyűlést folyó 1892. évi december hó 5-ik s folytatva következő napjainak d. e. 9 órájára tűzöm ki.

Nagybecskerek, 1892. évi november hó 24-én.

Daniel László,
alispán.

(Utánnymat nem díjaztatik.)

6370. kig. szám 1892.

(571—3.1)

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye zombolyai járásába kebelezett Zombolya községében ujonnan szervezett és 1893. évi január hó 1-ével elfoglalandó községi állatorvosi állásra pályázat hirdettetik.

Ezen állással egybekötött javadalmazás, évi fizetés 800 korona (400 frt) és a törvényhatóságilag megállapított látogatási illetve huszemle-díjak.

Választás határidejéül folyó évi december hó 14-ik napja d. e. 9 órája Zombolya községéhez tűzetik ki.

Pályázni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket a zombolyai járási szolgabíróshoz f. évi december hó 13-ig benyújtsák.

Zombolya, 1882. évi november hó 24-én.

Főszolgabíró helyett:

Lowieser Imre,
szolgabíró.

A budapesti villamos vasut részvényei

már most is nagy keresletnek örvendenek.

Megbízásokat ezen értékpapírra már most elfogadok, ugyszintén mindenféle

tőzsdemegbízásokat a legjutányosabb feltételek mellett.

Mindennemü értékpapír vétele és elárusítása napi árfolyam mellett. (535—3.3)

Előlegeket nyújtok értékpapírokra

Brandl Arnold

bank és váltóháza,

Budapest, Deák-tér 1., I. em. Wodiáner-féle palota.

KATHREINER

Kneipp-
maláta-
kávéja

Csak a
mellékelt
védjeggyel
valódi.
Utánzásoktól
óvakodjunk.

Utólérhetlen kávépótlék.

Mindenütt kapható.

(481—10.7)

KWIZDA JÁNOS FERENCZ.
cs. és kir. osztrák és magyar és román kir.
udv. szállító, kőgyógyász

Korneuburg, Bécs mellett.

Évek óta kipróbált, fájdalom-
enyhitő házszer
**köszvény-, csúz-
és idegbán-
talmak-
nál.**

KWIZDA-FÉLE KÖSZVÉNY-FLUID

Szíves-
kedjék a
védjegyre
figyelni s csakis

Kwizda köszvény-
fluidjét tessék kérni.
Kapható (53III-15.14)
minden gyógyszerárban.

Ára 1/2
palaczk
1 frt.

Ára 1/2
palaczk
60 kr.

Tavaszi
gyógyítás
Nyári
gyógyítás
Őszi
gyógyítás
Téli
gyógyítás.

Legjobb
bedörzsölő
szer
köszvény
csúz
és minden
meghűlési
betegségek
ellen.

MOLL SEIDLITZ POR

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestájok, gyomorgörcs, gyomorégés, nyálka, széregedés, májbeteg, vértelenség, aranyér és a legkülönfélébb női betegségek. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel Steinko P. J., lelkész Honnetschlagban.

**MOLL-FÉLE FRANCIA
BORSZESZ ÉS SÓ**

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csúz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű. — Egy ömlesztett üveg ára 90 kr. — Főszétküldés Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. sz. Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. Két üvegnél kevesebb nem küldetik. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urnak Bécsben.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel Hornof, lelkész Micholupban.

Nagybecskereken kapható Kellner J., Kovács S., Moczkovcsák D. gyógyszer. és Haidegger Ö. urnaknál.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.